

Z A

31. 3. – 13. 7.

2019 ■ ZÁMEK MIKULOV

OBZOR

čtvrtstoletí mikulovského výtvarného sympozia

kurátoři: Martin Dostál a Adam Vrbka

Mikulovské sympozium existuje už pětadvacet let, výstava Za obzor je první výběrovou výstavní expozicí, reflektující sbírku, která za dobu jeho trvání vznikla. Jak už to totiž u sympozií bývá, jejich propozice většinou počítají s tím, že zúčastnění umělci některé dílo či díla, vytvořená v rámci sympozia, ponechají k dispozici organizátorům. Tímto příjemně nenápadným způsobem se tak postupem let v Mikulově zkonstiuovala sbírka, která je svým rozsahem, co se týká počtu umělců a děl, a také kvalitou vskutku mimořádná. Věřím, že výstava Za obzor předešla slova, v rámci expozičních možností alespoň částečně, potvrdí.

Strategie, jak takovou jubilejní výstavu vybudovat, mohou být vskutku rozličné, počínaje od pokusu připomenout třeba každý ročník jedním či dvěma ze zúčastněných autorů. Stejně tak bylo možné se soustředit jen na malbu, která mikulovským sympoziím dlouhodobě dominuje, či výstavu pojmout pseudoangažovaně, tedy paritně v rámci modelu muži a ženy, či podle jiných více či méně rozumných a legitimních kritérií. Nám se však naskytl možnost, z které se až zatajil dech. A tou možností bylo jít cestou maximální kvality autorů, samozřejmě podle našich kurátorských zkušeností a preferencí, a sestavit z jejich děl v mikulovské sbírce poměrně objektivní obraz vývoje českého umění za poslední čtvrtstoletí, včetně zabarvujícího zpestření díky dílům několika významných zahraničních artistů. Výstava tak jde napříč nejen všemi možnými médii současného vizuálního umění, tedy malbou, kresbou, plastikou, objektem, instalací, fotografií či konceptuálními tendencemi – chybí tedy jen video, ale zahrnuje v podstatě všechny generace, tak jak se konstituovaly na umělecké scéně od 60. let. Samozřejmě, díky vždy zřetelně individuálně podmíněnému výběru účastníků za jednotlivé ročníky sympozia bychom našli řadu jmen, která zde z ideálního obrazu českého umění chybí – a to je svým způsobem výzva organizátorům do budoucna, aby se „bílá“ místa zaplnila, přesto je výsledný výstavní tvar překvapivě kompaktní, pestrý a reprezentativní.

Prostředí mikulovského zámku, konkrétně prostory, kde v létě sympozium probíhá a kde také bývá následná sympoziální výstava, a které jsou k dispozici také této „sbírkové“ expozici, jsou bezesporu příjemné, podmíněné výhledy z oken „za obzor“, ale z výstavního hlediska rovněž poněkud komplikované. Navzdory tomu, nebo právě proto, jsme se snažili držet jistou logiku jednotlivých stylových či mediálních souborů, ne nepodobně tomu, jak bychom takovou výstavu rozprostřeli i v ideální „bílé kostce“. Doufáme tak, že v každé další místnosti zámku bude divák příjemně překvapován, a přesto si udrží představu celku, a to jak sbírky, tak vývojových uměleckých tendencí.

Výstavní záběr z mikulovské kolekce začíná velkolepým představením klasiků českého umění generace 60. let, jednak z existencionálního informelu vycházejícího Aleše Veselého, jednak věčně experimentujícího brněnského avantgardisty Dalibora Chatrného. Při vědomí toho, že oba už obývají jiný svět než ten náš, je monumentální instalace čtyř tvarovaných a pomalovaných plechů Aleše Veselého, stejně jako stolová geometrická instalace a rozměrné kresby Dalibora Chatrného, víc než jen výraznou položkou sbírky. Stejný význam ovšem mají i fotografie brněnského rodáka a jednoho ze zakladatelů videoartu Woodyho Vasulky. Časový oblouk výstavy nás pak vede přes důležité autory 70. a zejména postmoderně uvolněných 80. let. Právě generace „Tvrdohlavých“ určovala z velké části první léta sympozia. Tím, že někteří z autorů se na „dílně“ v průběhu let objevili dvakrát či třikrát, ba i čtyřikrát, jsou v Mikulově někteří zastoupeni takovým konvolutem prací, že by z něho šla zcela bez problémů generovat jejich malá profilová výstava. Týká se to zejména Václava Stratila a Jiřího Davida, kteří překvapí velikostí i senzitivní otevřeností svých děl, zatímco jiný důležitý autor z předrevolučních časů, v Praze zdomácněný ruský klasik Viktor Pivovarov, je zastoupen jedním, za to vynikajícím obrazem. Postmodernu dále reprezentují svými obrazy Jaroslav Róna, Antonín Střížek, Tomáš Císařovský, Stanislav Diviš, slovenský souputník Laco Teren a také dva ze tří členů hyperslavné postmoderní německé skupiny Normal Peter Angermann a tehdejší emigrant Milan Kunc. Ti namalovali po svém mikulovské realie. Konceptuálně uvolněnou objektovou tvorbou s vtipně podmanivým nádechem se prezentuje snad největší současná umělecká hvězda, alespoň podle poněkud sporného žebříčku jedné české banky, Jiří Kovanda. Obraz Petra Veselého upozorní na další podstatnou figuru brněnské umělecké scény. Nelze opomenout také sochařská díla této generace, jak je reprezentují Nikos Armutidis, který stál u založení této akce, Michal Gabriel či poněkud netradičně Margita Titlová. Divokou expresivní tvorbou je zastoupen Vladimír Skrepl. Již svobodná 90. léta a posun v umělecké strategii a používaném médiu představuje umělecká skupina Pondělí, z jejichž členů je na mikulovské výstavě přítomná Milena Dopitová, Petr Písařík a v Německu žijící Petr Zubek. Tehdejší výrazný nástup ženských umělekň dokumentuje vedle dvou výrazných prací Dopitové také nástrojně vzdušný objekt vítězky vítězky Ceny Jindřicha Chalupceckého Kateřiny Vincourové, provokativně fotogenická Veronika Bromová, konceptuálně fotografující Alena Kotzmannová či v další generaci rovněž konceptuálně tvořící Eva Koťátková, která je ovšem také vítězkou Ceny Jindřicha Chalupceckého. Stran fotografie je ve sbírce nečekaně pozoruhodný konvolut, a to jak „pravověrných“ fotografů nejzvučnějších jmen – od dokumentární humanistického Jindřicha Štreita, přes koncepčně volné práce světoběžníka Antonína Kratochvíla po hvězdu slovenské nové vlny Tona Stana, tak ti, kteří pracují, podobně jako Kotzmannová či Dopitová, s médiem fotografie z „druhé“, nepřesně řečeno „umělecké“ strany. Tak je možné si užít překvapivě nezvyklý fotocyklos Jana Stolína, jinak známého svými prostorovými kroutícími se objekty, či fotky hvězdy videoartu Jakuba Nepraše. O Woodym Vasulce už řeč šla. Umění však nekončí, je zde nová záplava uměleckých kobytek, a z těch, co skáčí nejvýše a nejkrásněji, doskočily do mikulovských komnat abstrakcí se zabývající malíři David Hanvald, Evžen Šimera, Břetislav Malý a vítěz Chalupceckého ceny Vladimír Houdek. Jiný vítěz této ceny, Matyáš Chochola, vždy překvapí zcela svobodným náhledem na to, co může být současné umění či plastika či cokoliv. Aby však malířského gesta, plochy barvy a abstraktního zobrazení mladších nebylo příliš, doplňují je tak či tak s figurou pracující cizinci Martin Gerboc ze Slovenska, Christian Macketanz z Německa a Vladimír Salnikov až z Ruska.

Někdo jiný by přirozeně sestavil sestavu výstavy jinak, než jsme ji vytvořili společně s Adamem Vrbkou, mikulovská sbírka to ostatně umožňuje. Pomineme-li její část, která má jen dokumentační charakter účastníků sympozia, zbylo ještě mnoho děl od vystavených autorů, a i od těch nevystavených umělců, kteří by si to zasloužili. V Mikulově se totiž stal od poloviny 90. let malý zázrak. V poloprofesionálních podmínkách vznikla z veřejných peněz sbírka, která, podle mého názoru, téměř nemá mimo privátních milionářských sbírek v České republice obdobu. Zatímco drtivá většina státních či městských, krajských nebo oblastních galerijních institucí sbírkově spíše skomírala, a většinu sbírkového fondu od 90. let tvoří již zmíněné privátní sbírky různých velikostí a rozličných finančních možností, v Mikulově „jen tak mimochodem“ se zrodila městská umělecká kolekce, která ve své lepší části snese maximální měřítko. Jak se bude tato kolekce dále rozrůstat, záleží na dobré ruce při budoucím výběru kurátorů a umělců. Současně s tím se také nabízí otázka, zda již dávno neuzrěla doba na profesionální zakotvení této sbírky ve struktuře města a kraje.

Martin Dostál

Účastníci Mikulovského výtvarného sympozia 1994–2018

Peter Angermann, Nikos Armutidis, Mathias Antlfinger a Ute Hörner, Mikoláš Axmann, Jan Bačkovský, Anna Balážová, Alena Beldová, Karl – Heinz Bethmann, Václav Bláha, David Böhm, Erika Bornová, Machiel Botman, Veronika Bromová, Milan Cais, Martin Čada, Ondřej Čech, Tomáš Císařovský, Rostislav Čuřík, Jiří David, Stanislav Diviš, Tea Dohnalová, Milena Dopitová, Jana Doubková, Eva Eisler, Luděk Filipický, Jiří Franta, Vladimír Franz, Monika Fryčová, Michal Gabriel, Martin Gerboc, Zdeněk Halla, David Hanvald, Zbyněk Havlín, Duncan Higgins, Katarína Hládeková, František Hodonský, Vladimír Houdek, Milan Houser, Dalibor Chatrný, Jeff Chiplis, Matyáš Chochola, Petr Jareš, Eva Jirička, Irena Jůzová, Michal Kalhous, Kristýna Kašparová, Vladimíra Klumparová, Richard Kočí, Ondřej Kohout, Igor Korpaczewski, Eva Koťátková, Inge Kosková, Alena Kotzmannová, Vojtěch Kovářík, Jiří Kovanda, František Kowolowski, Radovan Král, Antonín Kratochvíl, Milan Kunc, Tomáš Lahoda, Otis Laubert, Zdeněk Lhotský, Libor Lípa, Ivana Lomová, Barbora Lungová, Petr Lysáček, Christian Macketanz, Martin Mainer, Břetislav Malý, Werner Mally, Tomáš Medek, Johana Merta, Vladimír Merta, Stefan Milkov, Svätopluk Mikyta, David Možný, Aleš Najbrt, Klára Nejezchlebová, Jaromíra Němcová, Jakub Nepraš, Petr Nikl, Vít Novotný, Libor Novotný, Pavel Opočenský, Jiří Pikous, Tereza Brichtová Pirščová, Petra Pavlicová, Petr Písařík, Jan Pištěk, Viktor Pivovarov, Aldin Popaja, Otto Placht, Tomáš Plachký, Tomáš Prokop, Viktorie Prokopová, Vendula Pucharová Kramářová, Martina Riedlbauchová, Veronika Richterová, Ulric Roldanus, Jaroslav Róna, Tomáš Ruller, Kamila Rýparová, Vladimír Salnikov, František Skála, Vladimír Skrepl, Roman Sliwka, Daniela Snepková, Jiří Sobotka, Tono Stano, Jan Stolín, Václav Stratil, Antonín Střížek, Corine Stübi, Čestmír Suška, Evžen Šimera, Jaromír Šimkůj, Michal Šmeral, Vladimír Špaček, Jakub Špaňhel, Jindřich Štreit, Karel Štědrý, Laco Teren, Michaela Klimanová Trizuljaková, Eva Turnová, Woody Vasulka, Tereza Velíková, Aleš Veselý, Petr Veselý, Kateřina Vincourová, Eva Vones, Jiří Votruba, Michaela Vrbková, Oldřich Tichý, Margita Titlová Ylowsky, Petr Zubek, Peter Župník, František Zelinka

Výstava probíhá pod záštitou starosty města Mikulova a hejtmána Jihomoravského kraje.

Jihomoravský kraj

